

== Volja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—20
 na Nemčiji celoletno . . . 28.—
 na ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemajo mesečno . . 1.—27
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto K 7.—
 na Nemčiji celoletno . . . 9.—
 na ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostor)
 za enkrat po 33 v
 za dva- in večkrat . . . 25,,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
 Enostolpna petstvarica po 60 vta.
 Izdaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa ročne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naše kmetijstvo.

Cena živilom se je vkljub vsem tozadevnim odredbam in maksimalnim cenam dvignila. Še nikdar ni prišlo naše kmetijstvo tako do veljave, kot sedaj. Ob tej priliki so že dvignili glas: kmet je obogatel, kmet je prišel do blagostanja, torej obdavčimo kmeta. In že se je sprožila misel, naj se mesto razpisa novega vojnega posojila poviša davek na premoženje. Vsa ta ideja gre pa čisto iz napačnih predpogojev. In naši vodilni finančni krogi niso dosedaj še temu klicu nasedli. Treba pomisliti predvsem, da niso nobene stvari tako obložene z važnimi odredbami in maksimalnimi cenami, kakor ravno živila. Za prekoračenje teh odredb so postavljene naravnost drakonske kazni. Kmet stoji vedno z eno nogo v kriminalu. Pravično bi bilo le tedaj, če bi bile postavljene in tudi izvedene na vse produkte maksimalne cene. Tako pa ravnosti veletrgovci, tvorničarji, veleobrniki, prekupčevalci, ki vedo ob vsaki priliki povedati o draženju živil potom kmeta, kmeta najbolj odirajo in postavljajo svojim izdelkom naravnost pravične cene, kakor le sami hočejo. Tozadevno ni nobenega paragrafa, nobene odredbe, ali je pa samo na papirju. Recimo, da kmet prodaja nekoliko dražje svoje pridelke, toda za čevlje, obleko, olje in vse druge najnavadnejše, neobhodno potrebne potrebščine, plačuje silno visoke cene. Vse to ni v nobenem razmerju s cenami njegovih pridelkov. To je v resnici prava pesem o draginji in odiranju kmeta. Tukaj morajo krogi na vodilnih mestih nehoti poseči vmes in napraviti red.

S tem seveda ne odobravamo postopanje posameznih kmetovalcev, ki neopravičeno navijajo cene za razna živila. Toda splošno pa ni kmet, ki draži živila, ampak prekupovalec, veletržec, žitni milijonarji, ki skrivajo živila po svojih skladiščih. Kmet prodaja krompir po 9 K 100 kg, pšenico po 38 K; iz tega vsakdo lahko zračuna dobiček prekupčevalcev in veletrgovcev, ako ima pred očmi, po kaki ceni se prodaja n. pr. moka.

Mi trdno pričakujemo od novo ustanovljenega osrednjega urada za preživljanje, da bo glede tega napravil red, da vsled vojske ne bodo eni obubožavali in stradali, drugi pa se na račun vojske neprimerno bogatili. Mi upamo, da se bodo določile za neobhodna živila, kakor so kruh, mast in mleko, in za neobhodne potrebščine, kakor je obleka in zlasti čevlji, določile take cene, da jih bo tudi delavec pri svoji skromni plači mogel zmagovati.

Omenjamo to, ker se nam krivično zdi, da se dela umetno nasprotje med kmet-skimi in meščanskimi koristmi, ki bi se vedno dale spraviti v pravični sklad, ako bi tretjega ne bilo vmes, ki hujška na obe strani in samega sebe bogati.

Če govorimo o dozdevnem blagostanju našega kmeta, moramo še to pomisliti. Noben stan ni poslal na bojno polje toliko vojakov, kakor ravno naš kmet. Nikjer se tako ne pozna pomanjkanje delavskih moči, kakor ravno pri naših zemljiščih. Polja so slabo ali le napol obdelana, napol pognojena. Stanje živine je padlo, kmetijski domovi se ne popravljajo, kmetijsko orodje leži vse razmetano in nepopravljeno, ker ni pravega gospodarja, ki bi za vse to skrbel. In poleg tega še velike, izvanredne občinske in druge doklade, težje kakor v mirnih dneh. To je težko vprašanje bodočnosti našega kmetijstva. Kdaj se bodo te rane zacelile, kdaj bo prišlo vse zopet v stari, redni tok. To je tista pesem o blagostanju in odiranju našega kmeta, iz teh vidikov se morajo presojati vsa vprašanja o novih davkih in vse drugo, kar je s tem v zvezi.

Preh ranjevalni urad.

Cesar imenoval predsednikom novega urada Oskara Koksteina.

Cesar je izdal sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi dr. pl. Koerber!

Moja volja, da dokler trajajo izredne razmere, ki jih je povzročila vojska, skrbi za potrebe preživljanja ljudstva urad z zadostnimi pravicami.

Ko odobravam Vaše predloge o ustanovitvi takega urada, imenujem na Vaš predlog finančnega deželnega ravnatelja in podpredsednika finančnega deželnega ravnateljstva na Dunaju za predsednika dotičnega urada.

Dunaj, 13. novembra 1916.

Koerber, l. r. Franc Jožef, l. r.

Delokrog novega urada.

«Wiener Zeitung» objavlja sledečo odredbo skupnega ministrstva o ustanovitvi urada za preživljanje ljudstva.

Temeljem cesarske naredbe z dne 10. oktobra 1914 se odreja:

§ 1. Za upravo vseh zadev, ki so posredno ali neposredno v zvezi s preživljanjem ljudstva v vojski, se ustanavlja urad za preživljanje kot osrednja oblast s sedežem na Dunaju. Dosedanji delokrog notranjega ministrstva, trgovskega ministrstva in poljedeljskega ministrstva o preskrbi z živilom in s krmili pripade od dne ustanovitve.

ve dalje uradu za preživljanje ljudstva. Podrobnosti v prehodni dobi določi ministrski predsednik. Ne izpremeni se dosednji delokrog navedenih ministrstev glede na javno zdravje, glede na vzdrževanje in pospeševanje industrijske, obrtne in poljedeljske produkcije.

§ 2. Urad za preživljanje ljudstva vodi predsednik. Nadomestovala ga bosta dva podpredsednika. Ministrski predsednik bo izdal pravila, ki bodo obsegala podrobna določila o notranji upravi urada.

§ 3. Urad za ljudsko preživljanje izdaja po pooblastilu ministrskega predsednika odredbe, ki so potrebne, da doseže svoj namen posebno o sledečih stvareh:

1. o proizvodnji in izdelovanju živil in krmil, dalje o potrebnih surovinah.

2. O tem, kako naj se pripravljajo, dele in o cenah takih potrebščin.

3. O poizvedbah zalog.

§ 4. Oblasti in uradi, ki so podrejeni v § 1. imenovanim ministrstvom, so v zadevah preskrbe z živilom in s krmili vezani na navodila urada za preskrbovanje ljudstva. Tudi občine se lahko obvežejo, da morajo sodelovati pri nalogah urada. (§ 1. cesarske odredbe 10. oktobra 1914.) Preživljalnemu uradu so podrejeni dalje zavodi, ki jih je ustanovila vlada, da upravlja živila in krmila.

§ 5. Ministrski predsednik bo določil dan, kdaj bo prenehal poslovati preživljalni urad, ki se je ustanovil v notranjem ministrstvu.

§ 6. Ta odlok se uveljavi, ko se razglasi.

Predsednik novega urada.

Cesar je odobril, da se uvrsti predsednik preživljalnega urada v III. činovni razred državnih uradnikov. Ministrski predsednik je imenoval za prvega podpredsednika novemu uradu sekčnega načelnika notranjega ministrstva Oskara vitezja pl. Kellera. Predsednik Oskar Kokstein je bil rojen l. 1860. Ko je dovršil svoje študije, je vstopil v starosti 22 let v državno službo. Služil je vedno pri finančnih oblastih in sicer na Dunaju, na Češkem, v Bukovini in v Dalmaciji. Na Dunaj se je vrnil 1897; 1910 je bil imenovan za podpredsednika dunajskega finančnega deželnega ravnateljstva. Moderniziral je službo; pravijo, da je dober organizator. Dobro je, ker je služil na raznih mestih Avstrije in so mu tudi razmere na jugu znane, ker je služil v Dalmaciji.

Podrobnosti o novem uradu.

Korespondenčni urad poroča: Središče državne ureditve gospodarstva med vojsko tvori pač vprašanje, kako naj se ljudstvo preskrbi. Vlada se je takoj, ko je prevzela posle, pečala s tem vprašanjem in je sklenila,

da osredotoči vse preskrbovalne zadeve kljub vsem pomislekom v samostojnem osrednjem uradu.

Urad podrejen ministrskemu predsedniku.

Urad je podrejen neposredno ministrskemu predsedniku, ki je ustavno odgovoren zanj. Nakazal se mu je sedanji delokrog notranjega, poljedeljskega in trgovskega ministrstva glede na preskrbo z živilom in s krmili. Če bi nastali spori o pristojnosti novega urada in ministrstvi, bo razsodil ministrski predsednik.

Pooblastila novega urada.

Novi urad lahko izdaja s pooblastilom ministrskega predsednika odredbe o proizvodnji in o izdelovanju živil in krmil in o surovinah, dalje o dobavi, razdelitvi, uporabi in o cenah potrebščin. Novemu uradu bodo podredili vse zavode, ki jih je ustanovila vlada glede na upravo živil in krmil. Posebno se bo gledalo na to, da se bodo uravnale cene.

Vodstvo urada.

Vlada sodi, da odgovarja oblika urada potrebam, javnosti in željam sveta za preživljanje. Vodstvo je poverila vlada na organizatoričnem polju preizkušenim državnim činiteljem. Preizkušeni upravni uradniki bodo sodelovali s sposobnimi strokovnjaki. Med avstrijskim uradništvom se nahajajo možje, od katerih se pričakuje, da so kos tudi večjim nalogam, kakor jih zahtevajo mirni časi, če se jim da potrebna prostost. Skrbelo se bo, da se bodo dobavila, privedla in pravično razdelila živila brez ovir, ki nastanejo, če več odločilnih osrednjih uradov sodelujejo; uspehi najbrž ne bodo izostali.

Sedanje težave se bodo odstranile.

Prebivalstvo lahko zaupljivo pričakuje, da bo novi urad najodločnejše delal na to, da se sedanje težave kmalu odstranijo, kolikor bo mogoče. Naloga, ki jo mora zmagati novi urad, se pa ne sme podcenjevati.

Ovire glede na preskrbo z živilom se pojavljajo tudi v deželah naših sovražnikov, četudi jim je morje odprto. Na najnižjo mero vsaj se bodo gotove nadloge prebivalstvu spravile. Novi urad bo moral vsa živila zaseči še bolj, kot so bila dozdaj.

Razdelilni načrt.

Nujno potreben je razdelilni načrt. Sodelovali bodo posebni praktiki.

Preživljanje revežev.

Posebno se bo gledalo na to, da ne bo napredovala draginja in da se bo poizkušalo znižati sedanjo ceno.

LISTEK.

Na Vrazovem domu.

(Dalje.)

Mimo že znanih jagneti, stražarjev Vrazovega doma, vodi pot ob kolo-vozu najprej do prijazne pobeljene hišice, vinskega hrama svetinjskega župnika; ondaj zavije na desno in se spušča, kot dokaj zožena steza med turščinim poljem precej strmo v dolino, ki jo obdaja prijazni bukov gozd — last Vrazovih. Še par korakov po gozdu in že se cepi od gozdne poti ozka stezica, vodeča na desno v ponikvo, v kateri izvira, obdan od gozdne samote, Vrazov studenec, iz katerega je družina pred leti zajemala vodo, dokler si ni polskala bližje ležeči vodnjak. Hlad in senca vsenaokoli; dopoldansko solnce pošilja se s težavo svoje zlate in gorke pozdrave tusem; voda, ki izvira tu, je daleč naokoli najboljša in najhladnejša.

Zamislil se: tu ob domačem studencu je Stanko Vraz mnogokrat posedal in tu so se mu vzbujali oni pevajoči, otožnosladki pri »Djulabij«.

¹ Glej »Slovenca« z dne 7. oktobra in 28. oktobra 1916.

Ovdje je dolina,
Ovdje je studenec,
Gdje na glavu sestra
Metnula mi venac,
Gdje si se u kolo
Uhvatijo vila . . .

Ko si ogledam okolico natančneje, se mi zdi težko verjetno, da bi bila tu kedaj rajala domača dekleta, ker o kakim trati ni videti ničesar; ozka struga potočka, ki se veje od studenca nizdolu, je vse naokoli gosto obraščena z grmičjem; no, tega vprašanja ne bom razrešil jaz, ampak ga prepustim poklicanim slovstvenim in kulturnim zgodovinarjem.

Zapustivši ta v resnici poetični kraj, pridem zopet na gozdno pot, ki me pripelje v par minutah v prijetno dolino; tam kjer se ta razširi v bujno zeleno trato, izvira na desni zopet studenec, večji od prvega, skrbno obzidan. Poleg njega je dolgo korito: vidi se, da se voda rabi za napajanje živine. Krenem na desno proti njemu, pokusim vodo, ki je sicer dobra, a ne tako kristalnočista in hladna kot v Vrazovem studencu. Okolica pa se mi zdi mnogo veselejša, kakor nalašč ustvarjena za veselo rajanje; livada sega daleč od studenca naprej po dolini, tla so ravna. Lajik bi sodil, da je to studenec in gaj, o katerem je peval Stanko Vraz:

Evo gaj, u kolo
Gdje se hvatah Vilah
I studenec, Lada
Gdje me zagrlila.

Pa kakor rečeno, v razrešitev tega vprašanja se ne maram spuščati; podal sem tu le svoje ponižne dvome in misli.

Dolina se vedno bolj širi; na bujnih travnikih pasejo pastirčki iz Arova živino; v enomer doni iz čistih, jasnih grl po dolini pesem slovenska; dosedaj neznane melodije so to, a sladkejših še nisem čul v domovini. Poslušal sem deset minut, poslušal četrt ure, a neutrudni pevci niso odnehali, komaj za pol minute; potem pa z novo, nenavadno močjo popevali kakor mlade ptičke v gaju, da se je to sladko, glasno petje daleč, daleč razlegalo po bližnjih gorcih. Še ko sem prehodil veličansko dolino, skozi katero vodi okrajna cesta iz Ljutomer v Ormož, ter se na drugi strani zopet vzdigoval po strmih, gozdnatih brdih proti Svetinjam, me je ta sladka pesem mladine spremljala kakor angelsko petje iz raja.

Da raj, pravi raj je ta okolica cerovška! Dospevši na vrh, sem užival prekrasen razgled po vsej tej neskončno sladki lepoti, ki jo je Bog razlil med slovenske gorice. Kar sem bil zrl sinoči v mraku le v glavnih potezah,

nekako tajinstveno in skozi kopreno, to mi je danes zlato solnce kazalo v vsem nedotaknjem čaru, kazalo to sladko pokrajino, ki živi svoje srečno življenje, samasvoja, nebrižna za svet in skoraj nepoznana, kakor bi vedela, da se bo nekaj še oglasil pevec ali umetnik, ki jo bode razkril strmečemu svetu.

Na severu se raztezajo tik pred menoj, onstran veličanske doline, cerovske gorice; tam na vrhu me resno pozdravljata dve jagneti, poleg njih pa prikuka streha in prvo nadstropje draga Vrazovega doma izza skrivajočega brda. Vse se ne pokaže; bahatost ni njegova lastnost; kakor bi hotel reči: Glej: tu sem; če me hočeš natančneje še videti in spoznati, pa pridi k meni!

Na brdih, ki se vrstijo bolj na levo v daljini, zagledam, bližječo se v solničnem svitu, veliko belo poslopje: šolo v Stari cesti, potem pa, gorice in zopet gorice, kamor pogledam, vse žolte, ognjene in ožarjene, vse srečne in ponosne nad božjim blagoslovom, ki so ga letos, obilneje nego druga leta, obrodile. In temnomodro nebo zre na nje resno in dobrotljivo, kakor oko velikega Stvarnika, veselečega se svoje ga dela.

Naprej me vodi pot po kolo-vozu; še en oster ovinek in že se mi zasvetijo nasproti Svetinje, rojstna fara Stankota Vraza. Iz skupine enonad,

Poziv prebivalstvu.

Prebivalstvo se je glede na težave vojske obnašalo disciplinirano, potrpežljivo in se je prilagodilo razmeram. Vsled teh državljanskih čednosti in s pomočjo ustanovljenih organizacij, v katerih bodo sodelovali tudi strokovnjaki, se more pričakovati, da se bodo težave, ki jih nalaga vojska, znižale na kolikor mogoče nizko mero.

× × ×

Dr. Koerber je pokazal dobro voljo, ker je v primeroma kratkem času ustanovil novi urad in premagal ne ravno malih ovir. Saj si lahko predstavljamo, da so si gotovi krogi novemu uradu zelo upirali. Koerberjev načrt, da bi prevzel vodstvo spreten državnik Beck, se ni posrečil; a kljub temu je velevažno in perečo zadevo rešil primeroma kmalu. Pričakujemo, da nam bo zagotovil novi urad vsadani kruh; pričakujemo, da se bo kolikor mogoče nasproti vsem slojem ogibal prevelikih tvrdk. Veliko nalogo stavlja nova preosnova občinam; želeli bi le bilo, da bi tudi občine dobile pomoč po novem zavodu, ker končno se tudi na občine ne sme največji del bremen odvaliti. Avstrijska javnost je novi zavod že dolgo zahtevala; pozdravljamo ga, ker se je končno le ustanovil z željo: deluj blagodejno!

Nove priprave na Goriškem.**Naši letalci zopet poleteli na Laško.**

Goriško, dne 13. nov. 1916.

Na Goriškem je vladal zadnji teden mir. Pač je tupatam zabobnelo za kratek čas, toda večjih operacij ni bilo. Toda, kakor vsa znamenja kažejo, bodo Lahi v najkrajšem času zopet poskušali nov sunek. To se da tudi sklepati iz številnih poizvedovalnih poletov italijanskih letalcev, ki so bili vedno točni in zanesljivi predznanilci vsake laške ofenzive. Toda mi vemo, da bodo našli naše junake, našo slavno Boroevičovo armado, kakor vedno pripravljeno. Če se niso dosedaj dobro podučili, kaj pomeni moč in sila naših junakov, našega orožja, bodo zopet skušali. Pozorščke bodočih bojev bo zopet ozemlje pri Devinu, v Vipavski dolini in posebno pri Kostanjevici. Kostanjevica je razvalina, samo šolsko poslopje še stoji.

Slovenski junaki bodo vedeli storiti svojo dolžnost. Lah bo čutil našo pest. Ljubimo svojo zemljo, bojujemo se zanj, udani smo cesarju, naši skupni avstrijski domovini do groba. Velika, močena, neodvisna, svobodna Avstrija narodov pod slavno habsburško monarhijo je cilj Slovencev.

V nedeljo ob 7. uri zvečer je bilo na Krasu in v Vipavski dolini močno delovanje topništva. V ponedeljek zjutraj zopet mirno.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. nov. Uradno se poroča:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

V noči od 12. na 13. t. m. so naša pomorska letala metala bombe na tvorniške naprave v Ponte Lagoscuro in na železniške naprave v Raveni. Učinek

stropnih hiš se dviga, bleščeča se v žareči belini, cerkev svetinjska z vitkim stolpom; prijazno vabi vse župljane ob svetih dneh k sebi; pa saj je to tudi potreba, ker pot do nje ni baš lahka in za daleč raztresene farane dokaj dolga; ob slabem vremenu, po zimi in ob hudem deževju so pota po tem vse-skozi llovnatem svetu tako opolzka in brezdanja, da bi si trdnega sveta vajen Gorenjec ali Kraševac tu zaslužil še precej večjih odpustkov kakor na romarskih potih na Smarno goro, Brezje ali Novo Štifo.

Potrkam na župnišče, čisto novo, krasno stavbo, ki se je šele pred nekaj leti izvršila in dela čast celī fari. Župnika ni doma; v vinogradu je in nadzira priprave za trgatve, Podam se torej od prijaznih Svetinj naprej proti jugu in po kratki hoji zagledam označeni vinograd. Ob ovinku stoji župnik B., mož v sredi tridesetih let, srednje postave, ostrih, a dobrotljivih oči, energičnih potez v licu, pa veselo se smehljajočih ustnic. Radostno me pozdravi; že je vedel za moj prihod na Vrazov dom; v teh majhnih krajih še dolgo ne bo treba nobenega telefona; govornica hiti kar sama od hiše do hiše. Izporočim mu povabilo očeta Vraza, da bi prišla oba na Vrazovo vinico v Brebrovnik ter ga prosim, naj me vodi po tem labirintu klancev, brd in goric do našega cilja. Z odkrito radostjo se mi pridruži, in takoj jo kreneva proti vzhodu, pred seboj Jeruzalemsko cerkvico kot zvezdo vodnico.

je velikanski. V prvem kraju sta bili v polno zadeti dve čistilnici sladkorja in čistilnica žvepla, električne naprave in železniški most; opazilo se je več požarov. V Raveni je bilo v polno zadeto kolodvorsko poslopje. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

Poveljstvo mornarice.

Italijansko uradno poročilo.

12. novembra. Na tridentinski fronti poročajo o nenavadnem gibanju sovražnih čet in voz v odseku med dolino Brente in Terragnolsko dolino. V pasu Astaske doline in na Asijski visoki planoti artiljerijski dvoboj in praske malih oddelkov.

Na julijski fronti je lepo vreme pospeševalo artiljerijsko delovanje. Utrdili smo utrdbo na koti 309, v katere okolici smo našli top kalibra 150, katerega je popustil sovražnik. V malih baterijskih praskah smo ujeli 20 sovražnikov.

Tolminsko bojišče.

Tolminsko, 12. nov. 1916.

Na Mrzlem vrhu traja mir dalje. Zadnje dni je bila Sv. Lucija zopet pod ognjem tekega laškega topništva.

Italijani napovedujejo, da bodo poostriili svojo ofenzivo proti Trstu.

Iz Lugana: Italijansko časopisje napoveduje, da bodo Italijani poostriili svojo ofenzivo proti Trstu.

Ogromne italijanske izgube.

Berlin, 13. novembra. »Lokalanzeiger« poroča: Nevtralni listi soglasno poročajo o ogromnih italijanskih izgubah na soški fronti. Posebno velike izgube so imeli Italijani pri Kostanjevici, kjer so zastavili Avstriji z bobnečim protiočnem. Na obseznem prostoru so Italijane kosile strojne puške. Samo na tem kraju so izgubili 15 tisoč mož. Vsa poročila povdarjajo čudovito točnost avstrijskega artiljerijskega ognja.

Italijanska oklopna križarka torpedirana in težko poškodovana.

Curih, 13. nov. Švicarska brzajavna agentura poroča iz Aten: Glasom grških listov se je zapletla italijanska oklopna križarka »Citta di Catania«, ko je plula v Pirej, v boj z nemškim podmorskim čolnom. Zgodilo se je to na višini Syre, kjer je italijanska vojna ladja pobrala več samim sebi prepuščenih čolnov, v katerih so ležala mrtva trupla angleških mornarjev. V tem trenutku se je približal nemški podmorski čoln in izstrelil torpedo proti oklopni križarki. Ladja je bila zadeta na sprednjem koncu in težko poškodovana. Vendar se ji je posrečilo kljub ognju nemškega podmorskega čolna doseči Pirej.

Potopljene italijanske ladje.

Berlin, 14. novembra. Na Sredozemskem morju so bile potopljene sledeče ladje: Parnik »Torrero« (767 ton), parnik »Fendrodo« (1376 ton), jadnice »Marinago« (154 ton), »Gildar« (100 ton), »Tre fratelli« (190 ton), »San Antonio« (611 ton) in »San di Giorgio« (278 ton).

Novi uspehi proti Rumuniji.

Naše čete na južni bojni črti Sedmograške zadnje dni lepo napredujejo. V težkih bojih so prodrle v smerih Rimnik-Falcea, Campolung, Sinaja in Valeni 10 do 30 km čez mejo in stoje na nekaterih točkah pred vhomom na nižino; najtežje gorsko ozemlje je v smeri Rimnik-Falcea in Campolung že premagano.

Na sedmograški vzhodni bojni črti se je močna rumunska protiofenziva na prostoru med prelazoma Bodca in Gymes razbila ob našem obrambnem zidu, vendar pa smo vsled nadvse trdovratnega sovražnega odpora mogli priti le mestoma in v malem obsegu čez mejo. Temu se ni čuditi, ker Rumuni tu ne branijo samo dohodov do Piatre in Okne, marveč tudi utrjeno seretsko črto. Na severovzhodu Sedmograške so zavezniške čete osvojile 1385 metrov visoko goro Bitca Arsurilor, severozahodno od Tölgyesa.

Naša bojna črta proti Rumuniji meri sedaj približno 550 km. Kakor je razvidno iz nemškega uradnega poročila, se je bojna črta princa Leopolda Bavorskega, ki je doslej segala do Dnjestra, podaljšala do gozdnih Karpatov, tako da novi generalni polkovnik prestolonaslednik nadvojvoda Karol poveljuje sedaj na bukovinski in rumunski bojni črti zbranim četam.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. nov. Uradno se poroča:

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Karla.

Pri Orševi, ob szurduški cesti in južno od prelaza Vöröstorony (Rdeči stolp) je sovražnik zamen napadal naše čete. Severozahodno od Campolunga so vrgli avstrijski in nemški oddelki Rumune iz trdovratno branjenega kraja Candesti. Na obeh straneh Soosmező

smo odbili več rumunskih napadov. V odseku Tölgyes so avstrijske in nemške čete osvojile goro Bitca Arsurilor (severno od Holo). Napadi močnih ruskih sil, k iso jih vrgli jugovzhodno od Tölgyesa in pri Belboru proti našim koloanam, so se izjalovili.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.

Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. nov. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.

Med morjem in Karpati nobenih posebnih dogodkov.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Karla.

V gorovju Gyergyo so nemški in avstrijski bataljoni vzeli Bitca Arsurilor. Tam, na višinah vzhodno od Belborja in na vzhodnem bregu Putne so Rusi z večkratnimi napadi zamen pokušali iztrgati nam priborjeno ozemlje.

Tudi na gorah na obeh straneh prelaza Oito smo odbili sovražne napade. Severozahodno od Campolunga so naše čete vzele Candesti.

Jugovzhodno od prelaza Rdečega stolpa in ob szurduški cesti, kakor tudi severno od Oršove niso rumunske čete pri močnih protinapadih imele nobenega uspeha. Poleg krvavih izgub so izgubile še nad 1000 ujetnikov.

Bojna črta maršala Mackensena.

Prepodili smo sovražne oddelke, ki so nastopali ob Donavi proti levemu krilu naših postojank v severni Dobrudži. Črnovo do so z levega donavskega brega brez uspeha obstreljevali.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 12. novembra. Uradno: Rumunska fronta: Ob Donavi nič novega.

Dobruška fronta: Boji pri naprej potisnjenih postojankah naših čet brez važnih dogodkov. Na obali Črnega morja mir.

Sofija, 13. nov. Pri Donavi slabo streljanje. V Dobrudži je napadel sovražnik dvakrat z znatnimi silami najskrajnejše levo krilo naše postojanke, a smo ga vselej prisilili, da se je moral umakniti. Mesto Črnovo do je sovražnik brez uspeha obstreljeval z levega brega. Na obali Črnega morja je mirno.

Rusko uradno poročilo.

12. novembra. V okolici pri Lipnici—Dolni in Svistelnikih je obstreljevala sovražna artiljerija jarke, ki smo jih bili vzele sovražniku. Sovražnik je napadel proti večeru z znatnimi silami. V tej okolici se je vršil ljut boj. Sovražniku se je posrečilo, da se je polastil dela naših napol razbitih jarkov. Na ostali fronti pehotni ogenj in praske med poizvedovalnimi oddelki. — Južno od Dorne Watre trajajo brezuspešni sovražni napadi dalje. V okolici vasi Hollo in Tölgyes (južno Almos Mezö) smo se polastili dveh nadvladujočih višin, vplenili eno strojno puško in ujeli štiri častnike in 205 vojakov.

Rumunska fronta. Sedmograško: Sovražnik izvaja brezuspešne napade v Argeški dolini. — Donavska fronta: Naše napredovanje proti jugu traja dalje.

Rumunsko poročilo.

11. novembra. Severna in zapadna fronta. V dolini Slonje (Moldave) smo odbili tri sovražne napade. V Buceuški dolini, pri Tabla Butii in Predelutu je položaj neizpremenjen. V Prahovski dolini je sovražnik po močnem topniškem ognju večkrat napadel, a bil v krvavem boju odbit. Naše čete so obdržale svoje postojanke. V okolici Dragoslavele smo kljub sovražnemu topniškemu ognju osvojili sovražen strelski jarek. Na levem bregu reke Alt se boj ljuto nadaljuje. Napredovali smo proti severu in v zeli goro Frutile. Na levem bregu Alte smo pri Rigloul Eterin (?) in Saracinești ustavili sovražni napad. Ročni metez na griču Moldavisu (vzhodno Jiu). Pri Oršovi mir.

Južna fronta. Sovražna artiljerija je bila ob Donavi zelo zaposlena. Odbili smo sovražni izkrcevalni poizkus ob ustju Alte. V Dobrudži je položaj neizpremenjen.

Proti Campolungu.

Lugana, 13. novembra. »Stampa« poroča: General Falkenhayn prodira dalje. — Zdi se, da stoje naše čete le še nekaj kilometrov pred Campolungom. Avstriji in Nemci korakajo kljub velikim težavam dalje.

Rumuni se branijo.

Iz Kodanja: Rumunsko armadno poveljstvo je zapovedalo vsem podpoveljnikom, naj se v bodoče omejujejo zgolj na obrambo. Obrežna bojna črta zahteva vse sile, da obrani deželo pred

sovražnim vpadom. Predno ne bodo došla nova ruska ojačenja, ni misliti, da bi ponovili ofenzivo. Rusko poveljstvo je s tem zadovoljno in je obljubilo, da bo poslalo nove čete v Rumunijo.

Plen v Konstanci.

Iz Sofije: Med obstreljevanjem Konstanke so ruske bojne ladje poškovale le dve petrolejski skladišči. V Konstanci je še vedno 112 milijonov kilogramov bencina in še več petroleja. Plen se spravlja hitro in varnost kakor tudi Angliji določeno žito.

Sprememba v sovražnem poveljstvu v Dobrudži.

Kodanj, 13. novembra. Ruski listi stavijo velike nade v ofenzivo Saharovo, katerega smatrajo kot enakovrednega nasprotnika Mackensena.

Rusi na rumunsko-donavski fronti.

Sofija, 13. nov. O priilki podjetij, ki so jih izvedli avstrijski donavski monitorji proti rumunskemu bregu severno otoka Dyno in proti Berenskemu kanalu, kakor tudi potom obsežne poizvedovalne delavnosti bolgarskih patrol, se je neoporečno dogladalo, da so prepusili Rumuni varstvo celega svojega donavskega brega Rusom. Ruske pomožne čete so osredotočene ob celi donavski meji proti Bolgariji, dotim so poslali rumunske zborna na sedmograško fronto. Rusi imajo nalogo, preprečiti Mackensenu prehod čez Donavo.

General Lešicki na erdeljskem bojišču.

Iz Berlina: General Lešicki si je ogledal zadnje dni ruske postojanke v odseku Tölgyes.

Ruski car in rumunski kralj

Iz Lugana: Ruski car in rumunski kralj se bosta sestala koncem tega meseca in ne 28. oktobra, kakor se je določilo prvotno.

Odpoklic japonskih častnikov iz Rusije.

Petrograd, 13. novembra. Ruski listi poročajo, da so vsi japonski častniki, ki so služili v tehničnih skupinah ruske armade, odpoklicani in so že odpotovali domov.

Topovski ogenj pri Bitolju.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 13. nov. Veliki glavni stan: Na bitoljski nižini močan topniški ogenj. Proti izgubepolnim sovražnim napadom pri Lazecu in Kenalih ter severozahodno od Broda ob Črni so se nemško-bolgarske postojanke brez jeme obdržale.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 12. nov. Generalni štab poroča:

Macedonska fronta: Zapadno železnice Bitolj-Lerin živahen artiljerijski ogenj. Vzhodno te črte in v loku Črne je trdovratni boj trajal ves dan in deloma tudi ponoči na 12. november. Vsi sovražni napadi so se razbili. Pač pa se je posrečilo sovražniku obdržati se na višinah, ki stoje pred našimi postojankami severovzhodno vasi Polog. Na mogleniški fronti slaboten ogenj artiljerije in min. Zapadno Vardarja živahen artiljerijski ogenj. Vzhodno Vardarja in ob vzhodju Belašice planine mir. Ob Strumi topovski ogenj in patroljni spopadi. Na obali Egejskega morja mir.

Sofija, 13. nov. Uradno:

Zahodno od železnice Bitolj-Lerin živahen topovski ogenj. V ovinku Črne so odbile bolgarske čete ljute sovražne napade.

Francosko uradno poročilo.

12. novembra ob 3. uri popoldne. V loku Črne so Srbi odbili oddelke Bolgarov in zmagovito nadaljevali svoje prodiranje. Grmada Čake je popolnoma v njihovi oblasti, ravnotako vas Polog, katere so se polastili v sijajnem naskoku. Vsi bolgarski protinapadi so se zrušili s težkimi izgubami. Dalje vzhodno so Srbi znova napredovali.

Boji na zahodu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 13. nov. Veliki glavni stan:

Bojna črta kraljeviča Rupreta Bavorskega.

Med Ancre in Somme od časa do časa topniški boji.

Naš ogenj je razkropil sovražno pehoto pred našimi postojankami južno od Warlencourta in je učinkoval proti zbiranjem v angleških jarkih zahodno od Eaucourt-L'Abbaye. V Sailly-Saillisel držimo vzhodni rob. Na obeh straneh vasi so Francozi popoldno napadli z močnimi silami; bili so odbiti.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Severno od Dollerja (Goruja Alzacija) po artiljerijski pripravi izvršen

francoski napad se je popolnoma izjalovlil.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francoski letalci napadli ozemlje pri Saari.

Berlin, 14. novembra. (Kor. urad.) Wolff poroča: Ponoči od 11. na 12. novembra so ponovila francoska letala svoje napade na ozemlje Saare. Le malemu delu se je posrečilo, da je prodrl. Nekaj bomb so vrgli na Dillingen in okolico, ena je zadela konjski hlev, druga neko perilnico. Težko ranjene so bile 4, lahko pa 2 osebi. Ubit ni bil nihče. Škode ni veliko. Veliko bomb je zadelo travnike, kjer so običajne v mehki zemlji. Druga letala so metala bombe na Busendorf in na Spittel. Ranjen ni bil nihče, tudi škode na blagu ni nobene. Končno je vrgel neki letalec, ki je najbrže nad oblaki zašel, bombo na travnik pri Neunkirchenu.

Eifflov stolp. (Brezlična brzojavka z 11. novembra ob 4. popoldne). Francosko letalo je preletelo ponoči od 9. na 10. novembra Neubersach in Strassburg. Vrglo je šest bomb na kolodvor Offenburger, škoda je znatna. V tej brzojavki ni nobena beseda resnična. Ponoči na 10. novembra niso metali bombe na kolodvor Offenburger in tudi ne drugod na Badenskem. V tej noči ni sploh noben letalec priletel čez reko Ren.

Angleške rezerve.

London, 14. novembra. (Kor. urad.) »Daily Mail« poroča: Odbor, ki se peča z vprašanjem, kako naj se z rezervami izpolni angleška armada, je priporočil, naj postanejo vojaki vsi še ne 26 let stari možje in neizučeni delavci pod 31. letom.

Angleži v spomin Bólkeju.

Berlin, 13. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča: Na fronti ob Sommi je dne 11. novembra sovražni letalec vrgel za našimi črtami venec, kateremu je bil priden napis in pismo. Napis se glasi: »V spomin stotniku Bólkeju, našemu hrabremu viteškemu nasprotniku — kraljevi angleški letalski zbor.« — Pismo pa ima naslednje besedilo: »Upamo, da dobite ta venec, obžalujemo pa, da prihaja tako pozno. Vreme nas je zadrževalo, da ga nismo prej poslali. Žalujemo z njegovimi domačimi in prijatelji. Vsi priznavamo njegovo hrabrost.« Pristojno vrhovno armadno poveljstvo je poslalo staršem stotnika Bólkeja venec in obe pisanji.

Nastop nemške mornarice.

Uspehi Nemcev na morju.

Berlin, 13. nov. Wolff poroča: Nemške torpedovke so ponoči od 10. na 11. t. m. poizvedovale v Finskem morju do Baltiške Porta, kjer so obstreljevale pristaniške naprave ruskega opirališča iz male daljave.

Berlin, 13. nov. Wolff poroča: Pri Temzi so naše flandrijske morske sile 12. t. m. prijele nizozemski parnik »Batavia VI« s tihotapskim blagom in ga odvedle v pristanišče.

Nemški podmorski čolni v mehiškem zalivu.

New York, 14. novembra. (Brezlična brzojavka Wolffovega zastopnika.) »New York Times« prinaša brzojavko, glasom katere so Zvezne države opozorile mehiškansko vlado na to, da bodo nemški podmorski čolni najbrže skušali v Mehikanskem zalivu napadati petrolejne ladje.

»Deutschland« se vrne v Nemčijo.

Amsterdam, 14. novembra. (K. u.) »Times« poročajo iz Newyorka: Nemški podmorski čoln »Deutschland« je pripravljen, da odpotuje. »Providence Journal« pravi, da vozi ladja 9 železniških voz nikla, voz se zaračuni s 40 tonami, dalje 10 voz surovega gumija, 3 vozove kroma in en voz vanadija.

Položaj na Grškem.

Srbski kralj v Atenah.

Lugano, 13. novembra. Iz Aten poročajo, da je srbski kralj prišel v Atene.

Venizelos proti Italijanom.

Iz Lugana: Venizelos podpihuje na Dodekanesu močno gibanje, ki meri na to, da se otoki rešijo italijanskega jarma. Italijanski poveljnik na Dodekanesu je prišel v Rim, da poroča o možnosti, poslati italijanske vojake z »dvanajstih otokov« v Solun.

Grki izročili municijske zaloge svojega brodovja.

Pariz, 13. novembra. (K. u.) »Petit Parisien« poroča iz Aten: Grški častniki so 11. novembra izročili francoskim častnikom vse municijske zaloge grške mornarice, ki so bile shranjene v orožarnah in municijskih skladiščih na otokih Leres in Kyra. Grško stražo so nadomestili s francosko. O prevzetju so sestavili zapisnik.

Požar na ruski ladji.

Poročilo ruskega admiralnega štaba.

Kodanj, 13. novembra. (K. u.) Po ruskih listih: Na ladji »Imperatrice Marija«, ki je bila polagala mine, je izbruhnil dne 20. t. m. ob 7. uri zjutraj požar, ki je povzročil eksplozijo. Požar je izbruhnil v skladišču olja in se je kljub požrtvovalnemu delu častnikov in mornarjev razširil tudi na shrambo streliva. Ladja se je potopila. Utonili so 4 častniki in 145 mož, na ranah je pa umrlo 64 mož. Ladja tiči v globoki vodi v Sevastopolu. Upajo, da bodo ladjo rešili.

Vesti o miru.

Pogovor z bolgarskim kraljem Ferdinandom.

»Pester Lloyd« z dne 13. novembra objavlja pogovor sotrudnika lista »New-York World«, Wieganda, z bolgarskim kraljem Ferdinandom. Ko je govoril Wiegand o možnosti miru, je rekel kralj: »Mir? Ali ste rekli mir? Kdaj in kje? Pokažite mi moža, ki more napraviti mir.« Kralj je zmaljal z glavo in se obrnil k prestolonasledniku: »Ali ti vidiš prihajati mir, moj sin?« Prestolonaslednik je zmaljal z glavo in rekel: »Luč, mir in knezi miru so prihajali vedno z Vzhoda.« »Res«, pripomni Wiegand, ko ga prekine kralj: »Toda topot ga je svet pričakoval z zapada. Iz Novega sveta ga je pričakoval. Oči Evrope so se obračale na Ameriko, da bi ji tam vstal knez miru. Svet je bil razočaran. Mir, gotovo, kdo bi ne želel miru, toda kdaj in kje je mož, ki bi nam mogel pokazati pot?« Tako se je vrtel pogovor o miru in svetovni politiki še dalje. Ko je govor nanesele na bolgarsko armado, je postal kralj izredno zgovoren ter je hvalil njeno domoljubje in požrtvovalnost. Dal mu je na razpolago številke, iz katerih je razvidno, da je razmeroma majhen bolgarski narod postavil na bojišče največji odstotni postavke mož.

Bolgarski vrhovni poveljnik o miru.

Sofija, 13. nov. »Utro« priobčuje pogovor z generalissimom Zekovom. Le-ta je rekel med drugim: Zmalgal bo, kdor razpolaga z večjimi moralnimi in materijelnimi bojnimi sredstvi. Doslej smo zmagovali mi. Priborili bomo tudi končno zmago, ker stojimo v tem oziru veliko višje nego naši nasprotniki. Tudi mi želimo miru, toda ta mir mora temeljiti na resnici in pravičnosti. Ker smo svoje bojne sposobnosti gotovi, moremo čakati, da se utrudijo in naveličajo vojne naši nasprotniki.

Upostava Poljske je bil izborn politični sklep osrednjih velesil. Le-ti sta v tem dokazali, da se čutita dovolj močni, da brez ozira na bodočnost rešita eno izmed velikih vojnih vprašanj. Položaj četverozveze na vseh frontah je izvrsten. Angleško-francoska ofenziva ob Sommi ni imela ne vojaškega ne političnega uspeha. Nemir, ki se pojavlja med državami četverozveze, kaže da so že jele spoznavati resnični položaj in da izprevidajo, da ga ne morejo več izpremeniti v svojo korist. Na vzhodni fronti so se izjalovili vsi ruski poizkusi, da bi priborili odločilen uspeh. Njihovi sedanjí napori gredo za delnimi uspehi, ki na končni izid vojne ne morejo vplivati. Jasno postaja, da Rusi do spomladi ne morejo ničesar odločilnega započeti. Dolej pa se more marsikaj pripetiti. Vsekakor dela čas za nas, ne za naše nasprotnike. Enodušno bomo pokazali našim nasprotnikom v imenu skupne politike, da je brez koristi, nadaljevati vojno proti nam.

Francози še ne pričakujejo miru.

Genf, 13. novembra. »La France Militaire« piše: Dasiravno stojimo pred tretjo vojno zimo, še ni nobene nade, da bi se boji končali. Vojaške oblasti so že ukrenile vse priprave za vojevanje v letih 1917. in 1918. V tem času bomo izsilili zmago, pričakovati pa je, da se končno sklene mir šele leta 1919. ali 1920.

Razna poročila.

Govor sv. očeta v konzistoriju.

Lugano. (Kor. ur.) Italijanski listi poročajo: V konzistoriju, ki se ga bo udeležil tudi pariški nadškof kardinal Amette, bo govoril sv. oče govor, ki bo tudi diplomatično važen.

Sporazum proti Poljakom.

Iz Kodanja: Ruska vlada je naprosila zvezne države, naj nadzorujejo Poljake in jim odklanjajo potne liste.

Nemški državni zbor

bo, kakor se trdi, sklican v približno 8 do 14 dneh, da sklene postavbo, ki bo določala dolžnost dela vseh tistih, ki niso podvrženi še po določilih brambene dolžnosti. (Pri nas imamo že, kakor znano, v tej zadevi postavbo o vojnih dajatah, ki jo je bil sklenil dr-

žavni zbor že pred sedanjjo vojsko in ki se je med vojsko še razširila. Op. uredn.)

Norveški odgovor Nemčiji.

Berlin, 13. nov. »Lokalanzeiger« piše, da je norveški odgovor spravljiv, a pozitivno pa ne prinaša toliko, da bi se moglo reči, da je zadovoljiv. Vsekakor so pa ustna pojasnila note, ki jih je podal norveški poslanik, taka, da sporazum z Norveško ni izključen. Stvar Norveške bo, da odloči, ali želi sporazumljenja ali ne, kajti samo od nadaljnih izjav, ki jih bo še podala norveška vlada, bo odvisno, ali se bodo nemško-norveški odnosi v bodoče zadovoljivo uredili ali ne.

Naš cesar.

Dunaj, 12. nov. (K. u.) Cesar je bil danes zjutraj ob 7. uri, kot je navajen, pri sv. maši v domači kapeli.

Dopolodne so cesarja obiskali nadvojvodinja Cita, nadvojvodinja Valerija in prestolonaslednik generalni polkovnik nadvojvoda Karol.

Dunaj, 12. nov. (K. u.) Cesarjev telesni zdravnik, dvorni svetnik dr. Kerzl, je bil danes dopoldne poklican v Schönbrunn in se je tam nastanil.

Dunaj, 13. nov. Cesar se je večeraj delj časa sprehal.

Dunaj, 13. nov. »Korespondenca Wilhelm« javlja: Cesar je sprejel danes generalnega polkovnika nadvojvodo Karola, dalje kneza Viljema Hohenzollernskega v trilettrni, zunanega ministra barona Buriana v enolettrni avdienci. Dalje je sprejel običajna poročila prvega najvišjega dvornika kneza pl. Montenuove, oba generalna pobočnika general. polkovnika grofa Paar in generalnega polkovnika bar. pl. Bolfras in kabinetnega ravnatelja dr. barona pl. Schiesl. Katarni pojavi, ki še niso docela izginili, cesarja torej ne ovirajo v njegovi običajni delavnosti.

Dnevne novice.

+ Prestolonaslednik zopet povišan.

Cesar je imenoval generala konjenice in admirala nadvojvodo Karla Franca Jožefa za generalnega polkovnika in velikega admirala.

+ Alpski Nemci o avtonomiji Galicije.

Današnja »Tagesspost« piše pod naslovom: »Avtonomija Galicije« med drugim: »Odkar obstoji v Avstriji nemško-nacionalna stranka, je bila vedno srčna želja njenih pristašev, da bo ožja zveza Galicije z Avstrijo razvezana in da dobi Galicija svojo avtonomijo. Prav in pravično je bilo, da dobi največja kronovina v Avstriji nekako samovlado, še bolj pa je bila velikanška potreba Nemcev v Avstriji, da se osvobodijo težke slovenske parlamentarne večine.«

Svetovna zgodovina je v tem slučaju storila korak v smislu avstrijskih Nemcev. Če se ločijo poljski in ukrajinski poslanci iz Galicije popolnoma iz parlamenta, ali bo pa njihovo število tako zmanjšano, da bo ostala v njem samo manjša delegacija, pridejo v vseh ozirom uprave, justice in poduka nemški poslanci do večine. Vsaj na teh treh poljih pride avtonomija Galicije v poštev in tako ne morejo in ne bodo galiski poslanci v parlamentu o teh vprašanjih glasovali. Naj bode v taki ali drugačni obliki zakonodaja o teh treh važnih strokah urejena, je gotovo, da bo imela nemška državnozborska večina o notranji upravi, justici in poduku odločujočo besedo. — Nemški državni jezik bo prišel v bodoči nemški Avstriji (Deutschösterreich) čisto naravno do veljave, ki mu pritiče.« — Tako Nemci! Avstrijski nemški narodi pa najodločnejše odklanjajo bodočo nemško Avstrijo (Deutschösterreich), oni se bojujejo edino le za veliko, mogočno, svobodno, neodvisno Avstrijo narodov, ki bo tirjala od vseh narodov enake dolžnosti in jim dajala enake pravice!

+ Osebnosti. 80letnico svojega rojstva je praznoval dekan samostana v št. Pavlu P. Eberhard Katz. — Na novomeško gimnazijo se vrne suplent g. Fran Dolžan.

+ Kratko zasedanje državnega zbora.

Parlamentarna korespondenca« poroča: Državni zbor bo sklican predvsem na kratko zasedanje. Zbornica bo izvolila predsedstvo, delegacije in nekaj odsekov. Prvo kratko vojno zasedanje državnega zbora bo končno tudi omogočilo lojalno izjavo poklicanih zastopnikov avstrijskega prebivalstva cesarju in državi in pozdrav armadi na bojišču.

+ Imenovanja. Naslov in značaj polkovnika je dobil podpolkovnik Gašp. Vodnik pri okrajnem poveljstvu v Foči. — Za podmaršala je imenovan naslovni podmaršal Ernest Matanović. — Za polkovnika je imenovan podpolkovnik 55. pp. Ludvik Golob. — Za podpolkovnika sta imenovana major 27. pp. Ivan Petermann in major 87. pp. Ernest Skallitzky. — Za majorja so imenovani: stotnik gen. štaba Rudolf Lukanc pl. Savenburg, stotnik 47. pp. Ivan

Marko pri 97. pp., stotnik 97. pp. Josip Schiestl, stotnik 32. pp. Rihard Jernejčič, stotnik 17. pp. Emil Sallaba, stotnik 29. lov. baona Julij Laurič. — Za korvetnega kapitana je imenovan linijski poročnik Rihard Miklaučič. — Za mornariškega višjega štabnega zdravnika je imenovan mornariški štabni zdravnik dr. Leopold Majdič. — Za mornariškega štabnega zdravnika je imenovan fregatni zdravnik dr. Ivan Fras. — Za višja strojna obratna vodje sta imenovana strojna obratna vodje Matija Bizjak in Ivan Ličen. — Za mornariškega nadkomisarja je imenovan mornariški komisar Franc Uršič. — Za polkovnika sta imenovana podpolkovnik 8. dom. pp. Jos. Trink in podpolkovnik 3. dež. strel. p. Josip Marretič pl. Klokoč, poveljnik 27. dom. pp. — Za podpolkovnika je imenovan major 4. d. pp. Josip Jereb.

+ Odlikovanja. Viteški križec Leopoldovega reda za vojno dekoracijo je dobil železniški minister generalni major Ernest Schaible. — Red železne krone 3. vrste za vojno dekoracijo je dobil major generalnega štaba Slavko Kvaternik. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje sta dobila stotnik 3. gor. top. p. Franc Pišlar, pridelen topniškemu štabu, in višji zdravnik 97. pp. dr. Karel Sabatin. — Železni križ 2. vrste sta dobila stotnik generalnega štaba Zdenko Aljančič in nadporočnik v Kovlu Ant. Čebular. — Kraljevo svetinjo pruskega Rdečega križa 3. vrste je dobil višji štabni zdravnik dr. Franc Zhuber pl. Okrog, zdravstveni šef nekoga armadnega zbora. — Ponatis iz »Straže« z dne 10. t. m. konfiriran. Večarj smo priobčili v »Slovencu« ponatis iz mariborske »Straže«. Bili smo pobeljeni. Kar je bilo dovoljeno od cenzure v Mariboru, ni bilo dovoljeno v Ljubljani.

— Zamenjani invalidi. V Litomerice so došli iz ruskega vojnega ujetništva sledeči zamenjani invalidi: nad. pešec Jurij Lakanec (4. d. pp.), pešec Jožef Smedis (17. pp.), pešec Ivan Florjancič (č. pp. 3), pešec Leopold Hafner (d. pp. 4), pešec Marco Servani (pp. 97), Matija Ivanozik (pp. 7) in Anton Rikovic (d. b. pp. 5).

— Razsodba proti poslancu Chocu, Burivalu, Vojni in Netolčki pojrena. Vrhovno domobransko sodišče je dne 28. okt. potrdilo rozsodbo dunajskega domobranskega sodišča, ki je obsodilo 30. julija 1916 Choca v šestletno, Burivala v petletno, Vojno in Netolčkega pa v enoletno težko, poostreno ječo.

— Aretacija dijakov. Na celjskih višjih gimnazijskih razredih so aretirali v soboto, 11. t. m., šest slovenskih dijakov.

— Močno gromenje topov so slišali v nedeljo po Celju in okolici s soške fronte.

— Novi most čez Dravo pri Ptujju so te dni izročili prometu. Most je zgrajen iz železobetona, ima na sredi vozno pot, ob straneh pa hodnika za pešce. Dolg je 30 metrov in 12 metrov širok, nosilnost znaša 8000 kg. Most so zgradili v 130 delavnih dneh z ruskimi ujetniki.

— Po krivem obdolžen. Svoj čas smo tudi v našem listu po uradnem listu poročali, da je Franc Zajc, p. d. Martinc iz Šmartna, kradel na ljubljanskem polju čebulo in da je izvršil tudi več drugih tatvin. Na glavni razpravi dne 2. novembra je deželno sodišče Zajca popolnoma oprostil, ker je dokazal, da je čebulo pridelal.

— Težko ponesrečil se je Andrej Remškar, doma iz Loga pri Breznici, pridelen nekemu štabnemu oddelku.

— Iz ruskega ujetništva so se oglašili: Josip Cesar iz Ljubljane; Franc Hostnik iz Ljubljane; Ivan Logar, št. Vid nad Ljubljano; Pavel Smerkolj, št. Ožbolt; Martin Zupančič, vsa Cvetič; Alojzij Trobec iz Volčjedrage. — Pri pogrebu Jožefa Hrovata z Jesenic so bili navzoči sledeči rojaki, kateri še niso dobili od doma nobenega odgovora: Franc Koščak, Anton Gobec, Franc Poduševnik, Tomaž Brodnik, Ignacij Rožič, Ludvik Pregl in Ambrož Mučič.

— Divjeja mačka, izredno velikega, ki je vrgel blizu 3 kg same maščobe, — dokaz, da se zverjaji ne godi tako hudo kakor nam, — je ustrelil 4. novembra v hosti pri Gor. Sušicah g. Ivan Sitar, gostilničar in posestnik v Toplicah. Redek slučaj to in posebno še, da ni bil maček ustremljen na drevesu, ampak so ga gonili psi.

— Proti povišanju stanarine je izdala ogrska vlada odredbo, ki omejuje tudi odpovedi stanovanj.

— C. kr. posredovalnica za delo vojnim invalidom. Oddati je trafike v Radomljah, Homcu, št. Ožboltu in Ambrusu. Centrala za uporabo žetve v Lublinu potrebuje 10 kmetijskih delavcev in vodje v skladiščih. Poleg tega se iščejo istotam v knjigovodstvu in vezebane pomožne moči. — V arsenalu v Poli je oddati več pomožnih pisarniških mest. Pogoji: znanje nemščine v govoru in pisavi ter razločna in primerno lepa pisava. — Poleg tega se iščejo: 2 hlapca, 2 kočijaža, 1 kamnotiskar, 1 litografski strojni mojster, 1 elektrotehnik, 1 fotografski retušer za negativne in 2 paznika za vojne ujetnike v Litiji. — Pojasnila daje c. kr. posredovalnica, ki se nahaja v ravnateljski pisarni c. kr. drž. obrtne šole,

Gorupova ulica 10, I. nadstropje, vrata 33.
Uradne ure od 9. do 11. in od 3. do 5. ure.

Ljubljanske novice.

Ij **Poroka**. Danes se je poročil v Kranju g. dr. Ivan Černe, ravnatelj Ljudske posojilnice v Ljubljani, z go. Antono Kastner, roj. Jager, vdovo bivšega trgovca v Ljubljani. Castitamol!

Ij **Sedemdesetletnico** svojega rojstva obhaja jutri, dne 15. t. m. v ožjem krogu svoje družine vpokojeni sodni sluga gospod Fran Zajec. Rojen je bil v Veliki Loki pri Višnji gori dne 15. novembra 1846. Jubilant je pri takratnih skromnih sredstvih odlično vzgojil dva sina, izmed katerih je eden stavbeni svetnik pri deželnem odboru kranjskem, sedaj c. kr. nadporočnik, drugi pa ugleden ljubljanski obrtnik, urar in trgovec. Gospod Zajec je še pri svoji visoki starosti izredno čil in zdrav in mu tudi mi iskreno želimo, da bi to srečo užival še mnogo let.

Ij **Umrli** je danes ob 4. uri zjutraj v ukajšnji deželni bolnišnici vsled težke bolezni Anton Dodič, revident juž. železnice v starosti 47 let. Zapušča 3 nedorastle otroke ter težko bolno ženo, ki se tudi zdravi istočasno v bolnišnici, kar še bolj poveča neizmerno žalost nesrečne družine. Skrbnemu družinskemu očetu naj sveti večna luč! — Dne 13. t. m. je umrla v tuk. dež. bolnišnici 57 let stara Alojzija Jogan, žena vpok. služe c. kr. finanč. ravnat. Andreja, iz Dolenjske ceste št. 4 po dolgotrajni bolezni. N. p. v m.!

Ij **Tolmačem osmansko-turškega jezika** je imenovalo višje deželno sodišče v Gradcu 8. t. m. odvetnika dr. Arturja pl. Wurzbacha v Ljubljani.

Ij **Egiptovska tema v Strelški ulici**. Če greš zvečer po Strelški ulici od Mestnega Doma proti Ljudskemu Domu, si v taki temi, da ne vidiš niti dlani, če si jo pomoliš pred oči. Opozorjamo, da je promet v Strelški ulici tam zvečer zelo živahen. Saj je v Ljudskem Domu bolnišnica Rdečega križa, večerjat hodi v Ljudsko kuhinjo v tej pravi egiptovski temi veliko dijakov, delavcev in delavk in drugih ljudi. Prav, da se varčuje z električnim tokom, a ljubljanskega gospoda župana le prosimo, naj gre enkrat zvečer v Strelško ulico in prepričani smo, da bo sedanje egiptovske teme v Strelški ulici že tisti večer konec.

Ij **Mestni aprovizaciji** se svetuje, naj vsako vrečo krompirja, ki ga dobi, razveže in izsuje, ker se je zgodilo, da je prešla neka stranka vrečo krompirja, v kateri je bila 9 kg težka skalica.

Ij **Kje so prešičeve glave?** Svoječas so siromašnejši krogi radi kupovali prešičje glave, ki bi jim zelo dobro služile sedaj ko tako zelo primanjkuje za bele. Sedaj pa ne dobe siromaki glav nikjer, ker vse prekupi par obrtnikov za klobase. Mislimo, da bi veliko bolj služile glave za začimbo in jed, kakor pa za klobase, ki so danes le delikatesa in kdor jih hoče imeti, naj jih dela iz mesa, ki ga ne vzame revežu iz ust. Mogoče bi se tudi v ta namen lahko dobil kak paragraf; če že nočejo klavci glav dajati na trg, odnosno če hoče le par koristolovcev tudi to vse za svoje dobičke izkoristiti.

Ij **Rojstvo v poslopiju policijskega ravnateljstva**. V veži ljubljanskega policijskega ravnateljstva je povila te dni neka žena, ki je čakala legitimacijo, zdravega dečka. Policija ji je prva pomagala; na to so jo prepeljali v bolnišnico.

Ij **Pobegli prisiljenec prijet**. Iz ljubljanske prisilne delavnice je pobegnil 2. t. m. prisiljenec l. 1899 v Pulju rojeni Ruggero Xivitz. Prijeli so ga 4. t. m. v litjskem okraju, kjer je vlomil v hišo posestnika Kosmača v Mošeniku.

Ij **Obrtno gibanje meseca oktobra t. l. v Ljubljani**. Meseca oktobra t. l. je prišlo pri mestnem magistratu 20, odglasilo pa 12 strank različnih trgovin in obrti.

Ij **Licitacija konja**. Pri c. kr. zbiralnici konj v Nušakovi vojašnici se bode jutri, v sredo, dne 15. t. m. ob 4. popoldne prodal eraričen konj na javni dražbi. Kupci se vabijo.

Ij **Izgubil se je** včeraj lovski pes z ljubljanskega gradu. Pes je na hrbtu črnorjav in ima na vratu napis »Leutnant Kithier«. Kdor ga najde, naj ga proti nagradi pripelje na ljubljanski grad.

Primorske novice.

Odlikovanje tolminskega glavarja. Tolminski glavar baron Karol Hohenbühel je odlikovan s Franc Jožefovim redom z vojno dekoracijo.

Vino v Gorici se prodaja po 52 vinarjev liter.

Laški letalec je metal dne 12. t. m. bombe na Trst. Bil je dvakrat na obisku; dopoldne ga je odgnala huda

burja, ki pa se je potem podela. Popoldne je zopet prišel in metal bombe iz višine kakih 2000 m. Pregnale so ga naše obrežne baterije. Obnehe je bilo polno belih oblakov, katere ustvarjajo naši šrapneli. Škoda, katero je sovražnik povzročil, še ni znana. Človeških žrtev dosedaj ni javljenih.

Oslovsko meso se je v Trstu dobro obneslo. Ženice pravijo, da je to meso celo boljše od konjskega.

Bel kruh v Trstu. Sedaj smo dobili skoro čisto bel kruh, ki je jako okusen in tečen. Lesenih odlomkov in vrvic ni več najti v tem kruhu.

Najvišja cena za jajca je v Trstu določena na 22 h. Vsaka oseba dobi na izkaznico 3 komade na teden.

Mleka v Trstu je zadnje čase vedno manj. Morda bi se dalo dobiti mleko s tem, da se prepreči izdelovanje takozvanega istrskega sira.

Novi dnevnik. V Trstu sta pričela izhajati dva nova dnevnika, in sicer »Balcania« in »Gazzetta di Trieste«. Poslednja je že drugič rojena.

Na tržaškem tramvaju je odpravljena v času vlade kamore izdana prepoved, da uslužbenci ne smejo občevati s pasažirji v slovenskem jeziku, da ga celo ne smejo razumeti!

Zopet požig v celjski okolici.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

V Celju, 12. nov. 1916.

Prebivalstvo Celja in okolice ne pride iz razburjenosti vsled požarov. Poročali smo v našem zadnjem poročilu o množicah se požarih v vaseh Savodna in Čret. V ponedeljek, 6. t. m., je gorelo gospodarsko poslopje posestnika Štor v Čretu. Danes, v nedeljo, zvečer proti 7. uri zopet alarmira strel požarni brambi. Gorelo je zopet, in sicer vdrugič pri posestniku Štoru v Čretu. V plamenih je stal kozolec, napolnjen s koruzo, fižolom, senom in drugimi spravljanimi pridelki, kateri so vsi postali žrtev požara. Kozolec je popolnoma pogorel. Zadnjič se ga je z napornim delom posrečilo rešiti. Prva je prihitela na kraj požara naša okoliška požarna bramba in vojaštvo in nato tudi mestna požarna bramba, ki so po parurnem delu pogasile ogenj. Kljub temu, da je okolica zastražena po vojaštvu, se je zlobnemu požigalcu zopet posrečilo zanetiti ogenj. Oblast je mrzlično na delu, da izsledí požigalsko bando, kar pa se ji do zdaj še ni posrečilo. Ljudstvo omenjenih vasi je razburjeno do skrajnosti. Posestniki stražijo v nočeh tudi sami poslopja. Vojaške straže so z današnjim dnevom pomnožili.

Celje, 13. nov. 1916.

Danes, v ponedeljek, 13. t. m., zjutraj ob 7. uri je gorelo pri posestniku Verstovšek na Ostrožnem pri Celju. V plamenih so stala gospodarska poslopja. Žrtev požara je bilo mnogo poljskih pridelkov, dve kravi in eno tele. Tudi tukaj pravijo, je zažgala zlobna roka, in sicer neki možki, katerega so videli zbežati v bližnji gozd Dobravo. V noči od četrta na petek proti 11. uri je nastal ogenj v starem poslopiju okrognega sodišča, kjer je sedaj nastanjeno vojaštvo. Vnelo se je v dimniku vsled premočne zakurjenosti. Po parurnem gašenju so ogenj pogasili. — V petek proti 11. uri dopoldne je gorel kozolec nekega posestnika v Arji vasi pri Celju. Zažgali so igrajoči se otroci. Č—a.

Lepo 2578

meblovana soba

se odda v pritličju. — Gruberjevo nabrežje 6.

Kupi se

fotografični aparat

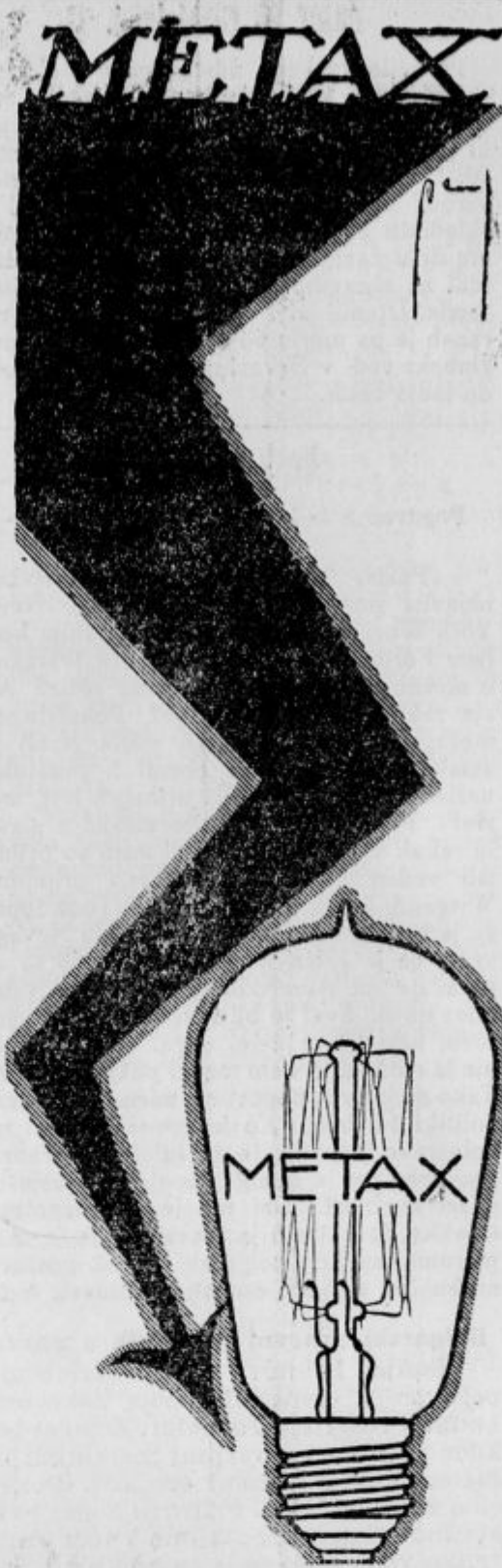
v dobrem stanju z dobrim objektivom 13×18. Natančna pojasnila o aparatu se prosí na uprav. »Slovenca« pod šifro »V. Z.« 2676

Proda se:

več sto ribestovih in jagodovih sadik, par sto hrušek, jabolk, marelic in češenj najbolje vrste iz lastne drevesnice. Največ so pokončni kordoni, ki so najbolj priporočljive vrtno oblike. Cene nizke. Jesenska saditev je neprimerno boljše kot spomladanska. — Pot v Rožno dolino 30. 2677

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Orehov les v hloilih, Kostanjev les v polenih in hloilih kupim

2407
vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Oddase soba

v pritličju z malim štedilnikom za februarjev termin. — Kje, pove uprava lista pod št. 2674.

Izurjen in v svoji stroki jko vesten

sirar

želi službo spremeniti. Je oženjen in prost vojaštine. Ponudbe naj se dpošljejo na upravnštvo »Slovenca« pod št. 2666.

Ivan Gričar

Šelenburgova ulica št. 3.

Zaloga

izgotovljenih oblek

za

gospode in dečke

2155

M. Alešovec,

2608

se nahaja odslej:

učilišče za prirezovanje in šivanje perila.

izdelovanje perila ::

Frančevo nabrežje št. 1

(„Filipov dvorec“), I. nadstr.

500K

Ria-Balsam.
 Cena ločku s jamstvenim pismom
 K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 6-50. Stotine zahvalnic in priznanic. Kemény, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12/42 Ograko. 2631

Službe išče 19 letna

gospodična

v kaki trgovini mešanega blaga. Je zelo pridna, pravna in vestna Službo lahko takoj nastopi. Naslov pove upravnštvo tega lista pod šte. 2644

Glasovirje,
pianine,
Phonola,
električne glasovirje,
Orchestrione
l. t. d.

S. KMETETZ

Ljubljana

Kolodvorska ul. 26.

V najem se odda 2663 (2)

žaga

na dve oziroma 3 rezi s cirkularko, ob državni cesti v Idriji. — Natančna pojasnila in pogoje je izvedeti pri posestnici J. Kogovšek v Idriji.

Iščem in prosim za naslov svojega brata

Rudolfa Trampuž-a,

(sina pokojnega nadučitelja Josipa), iz Kostanjevice šte. 28 na Krasu ter prosim sedanji naslov bivšega vikarja v Kostanjevici na Krasu g. Bratina. V slučaju, da županstvo Temenica ali kdo drugi ve o naslovu gori imenovanih, prosim, da mi to naznani na naslov: Trampuž Anton, bivši sodnijski uradnik v Gorici, sedaj c. kr. četovodja, k. k. Lst.-Wachbaon Nr. 30. Plesting pri 2664 W.-Neustadt N.-ö. (3)

Sprejme se takoj v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi spreten

traovski pomočnik

mlajša moč. Sprejme se tudi

učene c

z dežele s primerno šolsko izobrazbo in iz poštene hiše. Ponudbe sprejema upravnštvo tega lista pod šte. 2624

Hiša

s sadnim vrtom in eno njivo je naprodat v Ribnici št. 44. Natančni pogoji se izvedo pri gosp. MARIJI VOVE v Ribnici št. 29. Dolenj.